

PERSBERICHT

Design Museum Den Bosch presenteert *Design van het Derde Rijk*

7 september 2019 t/m 19 januari 2020

Design Museum Den Bosch presenteert de eerste grote overzichtstentoonstelling van design van het Derde Rijk. De tentoonstelling *Design van het Derde Rijk* toont de enorme bijdrage van vormgeving aan de ontwikkeling van de kwaadaardige nazi-ideologie. Met de Volkswagen Kever, de Olympische Spelen in 1936, de swastika en de films van Leni Riefenstahl en andere belangrijke stukken uit Nederland en Duitsland.

Design van het Derde Rijk: waarom in Design Museum Den Bosch?

We zijn gewend om in musea de goede kant van cultuur te zien. Juist design wordt vaak gepresenteerd als een bijdrage aan een betere wereld. De geschiedenis van vormgeving bestaat daarom uit steeds terugkerende onderwerpen die het moreel juiste vertegenwoordigen. Maar design reflecteert de wereld, met al zijn goede én slechte kanten. In de tentoonstelling *Design van het Derde Rijk* is de vormgeving een instrument in de handen van het ultieme kwaad. De nazi's waren meesters in het inzetten van vormgeving om hun doel te bereiken; massa's mensen wisten ze ermee aan hun kant te krijgen. Design Museum Den Bosch is een designmuseum *nieuwe stijl* met een kritische opstelling. Als je volmondig *dit nooit weer* wilt kunnen zeggen, moet je de moeite nemen te analyseren hoe de processen van beïnvloeding destijds werkten. Dat is wat deze tentoonstelling doet.

De structuur van de tentoonstelling

Het design van het Derde Rijk was in grondslag tegenstrijdig. De tentoonstelling *Design van het Derde Rijk* is daarom ingedeeld aan de hand van verschillende tegenstellingen. Zuiverheid stond centraal, wat betekende dat verschillende bevolkingsgroepen als Joden, homo's en zigeuners dienden te worden vernietigd. Het nazisme bedacht en steunde op een eigen geschiedenis, maar was tegelijkertijd fanatiek gericht op de toekomst. Het was vervuld van romantiek, maar ook geobsedeerd door moderne technologie. Naar buiten toe liet het nazisme een verleidelijk beeld zien van voorspoed en zorgeloos vertier, terwijl in 1933 al de eerste concentratiekampen werden opgezet. Samen laten deze paradoxen zien hoe het nazisme binnen twaalf jaar eerst tot een enorme ontwikkeling en vervolgens tot een daverende ineenstorting kwam. En op welke manier design in dat proces een doorslaggevende rol speelde.

Wat is er te zien

De tegenstellingen die het nazisme kenmerken wordt getoond in een ruime selectie objecten uit Nederlandse en Duitse musea en verzamelingen. Zo zijn er architectuurelementen en meubels te zien uit het *Haus der Deutschen Kunst* en de Rijkskanselarij. De ontwerpen tonen hoe de nazi's teruggrepen op de classicistische vormgeving als machtsvertoon en symbool voor een nieuwe Duitse cultuur. De vele tijdschriften die opgenomen zijn in de tentoonstelling geven een beeld van het ver doorgevoerde doelgroepenbeleid van de nazi's. Van moeders tot soldaten, van jonge meisjes tot internationale bezoekers, iedereen werd op de eigen manier aangesproken. De instructieboeken van de SS laten zien hoe precies ieder onderdeel van de beeldvorming rond de nazi's werd ontworpen. Bij de massabijeenkomsten werd niets aan het toeval over gelaten.

Publieksprogramma

Bij de tentoonstelling is er een uitgebreid publieksprogramma, met activiteiten voor alle doelgroepen. Ieder programmaonderdeel start vanuit informeren, beschouwen en analyseren en leidt middels dialoog tot meer kennis en begrip van deze historische periode, van design en de hedendaagse werking van vormgeving. Een audiotour en getrainde medewerkers begeleiden de individuele bezoekers, daarnaast zijn er bijeenkomsten voor specifieke bezoekersgroepen en een symposium voor museumprofessionals. Voor families is er een speciale route door de tentoonstelling, waarin intergenerationeel leren en dialoog centraal staan. Voor scholieren en studenten zijn museumlessen ontwikkeld rond de thema's 'schuldig design' en 'wij en zij, kind in de oorlog'. Op zondagen zijn er thematische colleges waar telkens vanuit een specifiek object of historisch moment een breder verhaal wordt verteld over nazidesign en -geschiedenis. De tentoonstelling is onderdeel van de activiteiten rond 75 jaar bevrijding van de gemeente 's-Hertogenbosch. In het kader hiervan vindt een aantal lezingen en een speciale rondleiding door de stad plaats.

Praktische informatie

Voor de tentoonstelling *Design van het Derde Rijk* werkt het museum met e-tickets en vaste starttijden. Bezoekers kopen online hun kaartje voor een specifieke datum en tijd. De ticketverkoop gaat eind juli van start. De Museumkaart is geldig. De ticketprijs voor volwassenen is €10, voor jongeren tot 18 jaar is de toegang gratis.

Colofon

De bruiklenen komen onder andere van het Eyewitness Museum in Beek, het Nationaal Militair Museum in Soesterberg, het *Deutsches Historisches Museum*, het *Münchner Stadtmuseum*, het *Haus der Kunst* in München en het *Institut für Zeitgeschichte*.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Redactionele mogelijkheden: de directeur van Design Museum Den Bosch en conservator van deze tentoonstelling, de heer Timo de Rijk en zijn team van conservatoren zijn bereid om nadere toelichting te geven op de tentoonstelling.

Lezersaanbod: we werken graag met u om een mooi aanbod voor uw lezers of kijkers samen te stellen. Neem gerust contact met ons op om de opties te bespreken.

Beeldmateriaal is beschikbaar op www.designmuseum.nl/pers

Meer informatie: voor meer informatie kunt u contact opnemen met mevrouw Maan Leo, manager marketing & communicatie Design Museum Den Bosch. mleo@designmuseum.nl of 06 – 20 71 85 28.